

* 4 ივლისს, მიხეილის ქუჩაზედ, იტალიის ბაღში, მომხდარ უწყვეტობის გამო პოლიციის მიერ სამართალში იქმნენ მიცემულინი—გორგი მატარებელი, ივანე გოგლიძე, და ალექსი ვაშკარავი, რომელთაც ბრალდებთ, რომ ამ დღეს დაუშავეს მკლავი ტფილისის 1 ნაწილის პოლიციის მოხელეს ევსტაფიევს, იმავე პოლიციის ჯარის კაცს ინგიგდნოვს—დაუშავეს მარცხენა მხარი, ცეცხლის მქრობელის რაზმის ყაზახს ისმაილ მალსაგოვს—მარცხენა თვალი, ცხენოსანთა პოლიციის ურიადნიკს გოკინაევს—მარცხენა მკლავი და ქ. თელავის მცხოვრებს გორგი არჯევანიძეს, რომელიც მაყურებელთა შორის იყო მარცხენა ხელი. ამას გარდა სამართალში იქმნა მიცემული მკვდელი სტეფანე ხახაროვი, რომელსაც ბრალდება, რომ პოლიციის წინააღმდეგობა გაუწია, მკვლელობა დაარღვია და ხალხს აქეზებდა.

* სოფ. ჭაბუჭა (შორაპნის მხარე): აქედ იშვიათი იყო აქამდე ცხენის ქურდობა. ახლა-კი ცოტა არ იყოს, გახშირდა ეს სამარცხენო ხელობა. 26 ივნისს რამდენიმე ცხენი სოხარეს ქურდებმა, მაგრამ ავაზაკნი ვეღარ იპოვეს. მოპარეს სხვათა შორის ცხენი შავი-ქვის მაწარმოებელს ბ-ნს ს. მ. აბესაძეს. რამდენიმე მოპარული ცხენი იპოვეს საჩხერაში.

დინის უზომოდ სმაპა და ლოთობამ ხომ გააჭირა საქმე. ისე თთვე არ გაივლის, რომ ლოთობისაგან უბედურება არა დატრიალდეს-რა. ივნისში რომ მერვეის მამასახლისი და მისი კანდიდატი სიმთვრალის გამო კლდეზე გადიხნენ. მამასახლისი მაშინვე გათავდა, ხოლო მისი კანდიდატი ძალზე დაძვრული და ახლა რჩება. ივლისის დამდეგს კიდევ ნასვამი კ. ნა—შვილი გადავარდა საბიკიტნოს აივნისადა მდ. ყვირილაში და იქვე სული განუტევა.

* ცხინვალი: ამ ჟამად გასხარებული მუშაობა პატარა ლიხვის ხიდის გაკეთებისათვის. რამდენისამე

საზოგადოდ გურიაში გოგენი წარმოადგენენ უღარიბეს წოდებას და ყოველ შემთხვევაში იმათთვის სამოქალაქო სასწავლებელში თავიანთ შვილების აღზრდა გაცილებით უფრო ხელ-მისაწოდებელი აღვილია. ამ სახით, პირველში ოზურგეთის სამაზრო და მერე-კი სამოქალაქო სასწავლებელში მოსწავლეთა რიცხვი ყოველთვის მეტი ყოფილა და არის ეხლაც, ვინემ სასულიერო სასწავლებელში, რამელსაც სულ სხვა დანიშნულება აქვს.

ოზურგეთის სამოქალაქო სკოლაში სწავლა-დამთავრებულთა და ნასწავლთა რიცხვი აურებელია, სამხედრო თუ სამოქალაქო სამსახურში. გარდა ამისა, ცხოვრების მოთხოვნილებისა გამო და არა თავის დანიშნულებისა—ამ სკოლამ ძალიან ბევრს ახალგაზდას მისცა და აძლევს სწავლის გარძელების საშუალებას სხვადა-სხვა დაბალ და საშუალო სპეციალურს სასწავლებელში, მაგ.: საოსტატო ინსტიტუტში (ტფილისში), საოსტატო სემინარიებში (გორი და ხონი), რკინის გზის სატექნიკო სასწავლებელში (ტფილისი), იუნკრის სკოლაში (იქვე), კერძო საკომერციო

სოფლის ხალხი მუშაობს ბევრად ხიდი კეთდება ჩვენის მაზრის უფროსისა და თავად-ახნაურობის წინამძღოლ ბ-ნ ი. დ. სულხანიშვილის მეთაურობით. ხიდის გაკეთება მიუღწევიათ ერთის გამოცდილის ღურგლისათვის, რომელიც თავისის აზრითა და გამოცდილებითა მუშაობს: აქეთა და იქით ნაბირებზედ აყრევენებს ფიჩხსა და ქვირ აქალინებს. შუაზედაც კიდობნებსა ზღვავს და ამასაც ლოდებით ავსებინებს. ეს ნამუშაოა, თუმცა სადა თვალს მაგარი ეჩვენება, მაგრამ, ნუ დავივიწყებთ, რომ აქ ლიხვისა და ლიხვის ძნელად უმაგრდება ბუნებით აღმართული ტინის კლდეებიც-კი. მაინცა და მაინც დიდად საკეთილო საქმეა ხიდის გაკეთება. ეს ხიდი დროებით მაინც აცლიებს მგზავრებს მრავალგვარ უსიამოვნებას.

* სოფ. ტყეაჯი (გორის მაზრა): გუშინ, ესე იგი 5 ამ თთვეს, ერთი საზარელი ამბავი მოხდა ჩვენს სოფელში: თ. მიხეილ ერისთავის შვილები, ერთი 16 წლისა და მეორე 11-ისა შემხდარან ცხენებზედ და სასიეროდ გამოსულან. ცოტა ხნის შემდეგ სახლში დაბრუნებულა პატარა და რა უნახავს, ძმა სახლში არ დაბრუნებულა, ისევე უკან გაუტრიალდებია ცხენი. თუმცა დედა ბევრსა ჰხვეწნია, ნუ წახვალ, შვილო, უფროსი თითონ დაბრუნდებო, მაგრამ ბავშვს თავისი არ დაუშლია; გაუქნებია ცხენი. თურმე მეორე ძმაც მეორე მხრიდან მოაქნებს ცხენს. ისეთ ალაგას შეჰხვნიან ერთმანეთს, რომ ვერც ერთს ვერ დაუნახავს ერთმანეთი. ისე დასჯახებია ცხენები ერთმანეთს, რომ ორთავე ცხენები ძირს დაცემულან. უმცროსს ბავშვს მაშინვე სული განუტევებია, ხოლო უფროსი დაშავებულა. სამწუხაროდ და სავალალოდ ის უფრო აქვთ, როგორც მშობლებს, ისე ნაცნობთა და მეზობლობას, რომ საშინელი ნიჭიერი ბავშვი იყო უნცროსი, რომელსაც კადეტთა კორპუსისათვის ამზადებინებდნენ და ამ დღეებში მასწავლებლითურთ ერთად ამოსულიყვნენ

სასწავლებელში (იქვე), მიწის-მზომელთა სასწავლებელში (იქვე), საბალოსნო სკოლაში (ყირიმის საბალოსნო სკოლაში ამ ჟამად სწავლობს ოზურგ. სამოქალაქო სასწავლებელში სწავლა დამთავრებული ოთხი ქართველი—გურული) და სხვ. ზოგნი ამ სასწავლებლებში კლასიკურ გიმნაზია-პროგრესიზაშიაც გადადიან. ერთის სიტყვით, ვისაც-კი სწავლის ხალისი ჰქონია, ნიქთან „ვიბეც სქელი“ და შინაურს კერძო საქმეებს არ დაუბრკოლებია, ამ სასწავლებლებში ყველას გაუკვლავს გზა უმაღლესის სწავლის მისაღებად. ნამდვილი ვიცი, რომ ქუთაისის გუბერნიისა და კერძოდ ოზურგეთის მაზრაში არა ერთი და ორი სოფლის მასწავლებელი ამ სკოლაში სწავლადამთავრებული, რომელნიც ძალიან ბევრით არ განსხვავდებიან საოსტატო სემინარიებში ნასწავლთაგან, თუ არ მივიღებთ მხედველობაში, რომ პირველთ არ შეუსწავლიათ სკოლაში პედაგოგიკა ანუ პრაქტიკულად აღზრდა-სწავლების საქმე. ამ სამოქალაქო სასწავლებელში სწავლა-დამთავრებულბს ბევრს ოზურგეთშივე ვხვდებით. ესენი, გარდა დაწესებულე-

გორიდგან. მშობლების მწუხარებას საზღვარი არა აქვს.

* ივლისის 7 რაჟის მაზრის მცხოვრებული ანტონ კურსელიძემ ტყარში ცხენებს აბანავებდა. უფროად ვაღაფრა წყალში და ცხენიანად დაიჩხო.

შავდღისის გასწორება. 188 ნომერი, ბათუმის მთავრობის კორესპონდენციაში შეცდომით იყო დაბეჭდილი: კომიტეტის წევრი ე. ბერძენიშვილი. უნდა ყოფილიყო: ყარაშან ბერძენიშვილი.

ნარკვევა

(ჟურნალ-გაზეთებიდან)

ქუთაისის განკარგულება

ამ სათაურით დაბეჭდილია გაზეთ „НОВ. СООБ.“-ში წერილი გ. მ—ისა. როგორც თვით სათაურიდანვე სჩანს, ავტორი ამ წერილს უძღვნის ქუთაისის ბანკის საქმეს, რომელიც ამ უკანასკნელ დროს ისე აირივ-დაიჩხია, რომ მთავრობა იძულებული შეიქმნა ამ საქმეში გარეულიყო. ქუთაისის ბანკში უკანასკნელ დროს მომხდარ აურ-ზაურზედ ბევრი რამ თქმულა და დაწერილა, მაგრამ ამ წერილშიაც ბევრი რამ ამოვიკითხეთ საყურადღებო. დავიწყეთ იქიდგან, რომ ავტორის სიტყვით, ქუთაისის ბანკის ზედამხედველი კომიტეტი ძლიერ მოწადინებულია, საარჩევანო კრება 26 აგვისტოს მოხდეს. აშკარაა, ამბობს ავტორი წერილისა, რომ ეს დრო უხერხულია, რადგანაც ამ დროს ბევრი ამომრჩეველი ვერ შესძლებს დაესწროს კრებას, თუ რომ კანდიდატებმა თითონ არ „ჩამოიყვანეს“ ამომრჩეველები. მაგრამ ჩვენის ბანკის სახელი და აგრედვე პატიოსნებაც მოითხოვს, რომ ამ სამარცხენო ჩვეულებას, კანდიდატების მიერ ამომრჩეველთა „ჩამოყვანას“ ბოლო მოელოს.

ჩვენ ავტორის უარს არა ვყოფითო,—სწერს ბ-ნი გ. მ—ი. ავტორია კანონიერიც არის და საჭიროც, მაგრამ ავტორიც არის და ავტორიცაც. ავტორი გამსჭვალული უნდა

ბათა, აქ არიან მხოლოდ დებუტატებად და ვაჭრებად. ერთი ამ სკოლაში სწავლა-გათავებული ეხლა იმყოფება ამავე სასწავლებლის საპატიო მხრუნველად, რომელიც თავის აღმზრდელს სკოლას ყოველ-წლივ ფულთ ეხმარება; გარდა ამისა, იგი მართავს სხვა-და-სხვა საქველ-მოქმედო გასართობ საღამოებს იმავე სასწავლებლის სასარგებლოდ. ეს ახალგაზდა კაცი აგრედვე უმაგრებს ზურგს და ეხმარება ფრიად სასარგებლო მეტელეთა ამხანაგობას.

ამ უკანასკნელს წლებამდინ ასეთს სამსახურს უწევდა გურიის ოზურგეთის სამოქალაქო სასწავლებელი და ეხლაც უწევს, თუმცა-კი უფრო ნაკლებად, რადგან ცხოვრების საზოგადო ვითარება ისეთი არ არის, როგორც იყო წინად. ცხოვრება ჩვენს პატარა ქვეყანაშიაც თანდათან ძნელი და რთული ჰხდება. სკოლამაც ცხოვრების მოთხოვნილებებისამებრ უნდა იცვალოს თავისი ელ-ფერი. წინად ფარნით სიძებარი იყო წერა-კითხვის მკოდნე, კლმის მომსმელი, ეხლა თავზე საყრელია. სამსახურში ჩვენს დროს ადგილს ვერ მოულოდნენ არამც თუ ისეთი, რომელნიც სამო-

იყოს პატიოსანის გრძობით, სახეში უნდა ჰქონდეს საქმის სარგებლობა, კანდიდატთა ღირსება და არა პირადი ანგარიშები. მხოლოდ ის ბრძოლა პატიოსანი, როდესაც მებრძოლეთ ორთავეს ხელთ უპყრიათ ერთ-გვარი იარაღი. თუ კაცს პატიოსნება აქვს, არასოდეს შეიარაღებულა არ დაცემა უიარაღო კაცს. ეს კარგად უნდა ახსოვდეთ ჩვენს ავტორებს ღკანდიდატებს. პირველი იარაღი ბანკის არჩევანების ბრძოლისთვის არის ამომრჩეველთა სია. ეს სია ყველასთვის ერთ გვარად უნდა იყოს ხელმისაწვდენელი. თუ ამოსარჩევი კანდიდატი უკვე ბანკში მსახურობს, რასაკვირველია, სია მუდამ ხელთ აქვს. წინააღმდეგ დასის კანდიდატს-კი ამ სიაზე ხელი არ მიუწვდება. ბანკს ერთი ხელთ ნაწერი სია აქვს ამომრჩეველთა. ვსთქვათ, ბანკსა სთხოვეთ, ნება მიბოძეთ ეგ სია გავიცნოვო. ეს თქვენი უფლებაა. ბანკი ამაზედ უარს ვერ გეტყვით. მაგრამ ამავე დროს ბანკის მმართველობას მიაყრინ მთელ გროვას ასეთისავე თხოვნებისას. ბანკიც გუებნებთ, თქვენისთანა თხოვნა ბევრსა აქვს შემოტანილი და ამიტომ დაიცადეთ, ვიდრე თქვენი რიცხვი მოვაო. ამ გვარ მოხერხებით ვერ ელირსებით ამომრჩეველთა სიის ნახვას. ბანკის მმართველობის კანდიდატებსა და მათ აგენტებს, რასაკვირველია, სია სრულიადაც არ ესაჭიროებათ, რადგანაც ეს სია დიდი ხანია კარგად იცან, მაგრამ ამითა სურთ თქვენ მოგისპონ შეიძლება სიის გაცნობისა. რაღა თქმა უნდა, რომ მმართველობის კანდიდატს თქვენზედ მეტი იმედი და შეძლება აქვს ამომრჩეული იქმნას რადგანაც იმან ყველა ამომრჩეულის სახელი იცის და ასე თუ ისე იძენს თეთრს კენჭსა. ვსთქვათ ეხლა, რომ ამ ხერხის წყალობით მმართველობის კანდიდატმა გაიმარჯვა. განა ამ შემთხვევაში შეიძლება ითქვას, რომ თავმჯდომარედ ამომრჩეული კანდიდატი მართლა სასურველი იყო ამომრჩეველთა უმეტესობისთვის! სულაც არა. ეს მხოლოდ იმას ამტკიცებს, რომ ამ გვარ ხრიკების გამო კანდიდატი ვერ ერთი რომ ხმის უმეტესობით არ არის ამომრჩეული,

ქალაო სასწავლებლიდან გამოსულან, არამედ უფრო უმაღლეს სასწავლებელში ნასწავლნიც. რომელიმე ჩვენებური მკვიდრი, სიღარიბისა თუ სხვა მიზეზების გამო ადვილად ვეღარ შესძლებს ეხლანდელ დროში თავისი შვილი სამსახურში გააძწესოს. ამის ნატვრა-სურვილი ხომ ჩვენს ხალხს ჯერ-ჯერობით ძვალ-რბილში აქვს გამჯდარი. თუ გინდ, ყველა ამას თავი დავანებოთ და ვიკითხოთ: სასურველია, რომ სოფლის ახალ-თაობას სწავლა-განათლება ვაძლიოთ, გავატაროთ იმ გვარ სკოლებში, როგორც ოზურგეთის სამოქალაქო სკოლა, მერმეთ-კი ოთხივ-კუთხივ გზა დავულოცოთ? მაშინ რაღა მდგომარეობაში ჩავარდება ჩვენი ცხოვრება და სოფლის მეურნეობა, რომლის საშუალებითაც სულთ გვიდგია ყველას ერთობრივ? აი სწორედ ასეთი საგრძობელი ნაკლი აქვს ამ სამოქალაქო სასწავლებელს და საზოგადოდ ყველა სახალხო სკოლებსაც. ასეთს სკოლას, ექვი არაა, არ ძალუდთ ნამდვილ ცხოვრებას კვალ-და-კვალ მიჰყვებს. რომელი ბრძენი სენეკა ვერ კიდევ ქრისტეს დაბადებამდე სჩიოდა და

რადგანაც ეს სწავლებლობა ნამდვილ არ არის და მხოლოდ ქრისტე ასეთსა ხერხსა ხმარობს, ეტყობა იმედი არა აქვს მთელის საზოგადოების თანაგრძობისა, თორემ ისეთ საძრახისს ღიანისძიებას არ იხმარდა, მაშასადამე საჭიროა, რომ ამომრჩეველთა სია ყველას ხელთ ჰქონდეს. ამას კიდევ დაუმატეთ შემდეგი. ქუთაისის ბანკის ამომრჩეველთა სია შედგენილია 1886 წელს. თუ მაშინ ბანკის დამფუძნებელ წევრთა რიცხვი 6,000 იყო, ეხლა 10,000 მაინც იქმნება თუ მეტი არა. მას შემდეგ ამომრჩეველთა სიიდან სიკვდილის გამო ბევრი ამოირიცხა, ბევრი ახალი ჩამატა. ერთის შთამომავლობის უფლებება მეორეს გადაეცა. მოდი და ეხლა გაიგე რამ ამომრჩეველთა ვინაობა თუ ეხლანდელი სია ხელთ არ გექნება. ეს გარემოება სწორედ მღვრიე წყალს წარმოადგენს, რომელშიც თევზს იჭერს ის, ვისაც-კი სინიღის ნებას აძლევს მისდიოს ამ საქმეს და ამ პატიოსანს ხელობას.

შემოხსენებულ მიზეზების გამო ზოგიერთებმა მიშმართეს ბანკის მმართველობას და სთხოვეს, დაბეჭდილი იქმნას სია ამომრჩეველთა, თუ თქვენი ფულით არა, ჩვენის ფულით მაინცაო. ბანკის მმართველობამ დიდა ხანსა დეჟა ეს თხოვნა და ბოლოს რის ვაი-ვაგლახით დასთანხმდა სიის დაბეჭდვას, მაგრამ მთხოვენელთა ხარჯით-კი... წამდე შეუდგნენ ამ სიის ბეჭდვას და ეხლა ძლივს ეღიარა ხალხს ნახვა ამ უბედურის, საიდუმლოებით მოცულის სიისა. ოზოზიციამ, რომელიც მოთავე იყო ამ საქმისა, მართა ბანკის მმართველობას 20 ცალი დაბეჭდილის სიისა და ბანკიც, როგორც ამბობენ, დასთანხმდა ამ საჩუქრის მიღებაზედ...

დასასრულ წერილის ავტორი ბ-ნი გ. მ—ი ამბობს: მრავალ მიზეზების გამო წარუგანდეა არჩევანები ქუთაისის ბანკისა მეტად საყურადღებო იქნება. არც ერთხელ ამ უკანასკნელს დროს არც ბანკის ომონსტრაციისა და არც საზოგადოებას არ დასტუბობას ისეთი ენერგია და კეთობა, როგორც ესაა. ბანკის სსვა-და-სსვა თანამდებობის გან-

სწუხდა იმის გამო, რომ სწავლა სკოლისათვის არსებობს და არა ცხოვრებისათვისაო. შემდეგ-კი ეს იმის აზრი ასე შესცვალეს: სკოლისათვის კი არ უნდა სწავლობდეს კაცი, არამედ ცხოვრებისათვისაო—non scholar, sed vitae discendum est.

როგორც ყველა საზოგადო განათლების სკოლებში, ისე ოზურგეთის სამოქალაქო სასწავლებელში უმეტესი ნაწილი მოსწავლეთა ვერ ამთავრებს სწავლას. მივმართამ ისევე მაგალითს ამის თვალ-ნათლად დანახვისათვის. მოსამზადებელს კლასში (ამ სკოლას ეს კლასიც აქვს) და პირველ კლასის უმცროსს განყოფილებაში წლის თავს იმყოფება ხოლმე დაახლოებით 40—70 მოსწავლეთათათუელში-კი ათავენს სასწავლებელს 20—25 მოსწავლე ყოველ წელიწადს. ამ მაგალითიდან მკითხველი მიხვდება, ან უნდა იგულისხმოს, რომ უმეტესი ნაწილი მოსწავლეთა სხვა-და-სხვა კლასებში სწავლას თავს ანებებს. მიზეზი ამ მოვლენისა აქ, რამდენადაც დავკვირებიათ და გავვიგია, შემდეგია: ა), სიღარიბე და ხელ-მოკლეობა მშობელთა (სწავლის ფული ამ სას-

დეკემბერი

7 ივლისი

პარიზი. პალატაში, სიამის საქმე-თა განხილვის დროს, დეკემბერში სთქვა: სიამელების საქციელი მოსათემნი აღარ არის; თხოვნა დაკმაყოფილებული უნდა იყოს და ჩვენი უფლებაც აღარებულა, წინააღმდეგ შემთხვევაში იძულებულნი ვიქნებით შესაფერი ღონისძიება ვიხმაროთ. იმედი მაქვს, რომ პალატა ნდობას გამოუცხადებს მთავრობას. პალატამ შეიწყნარა მთავრობის სურვილი. გუშინ გაეგზავნა სიამს ულტიმატუმი და პასუხი 24 საათში მოსთხოვეს. გაზეთები ერთხმად აქებენ დეკემბრის საქციელს.

მანსტრტა საბჭომ ერთ ხმად გადასწყვიტა, აღკრძალულ იქმნას სახელმწიფოდან საზღვარ გარედ გატანა თვისა, იონჯასი და ბზისა.

პარიზი. საფრანგეთის მთავრობა სთხოვს სიამს, გადაუხადოს 3 მილიონი ფრანკი; ამაში არ ითვლება ის ფული, თუ ვინცოცაა კერძო კაცთ მოსთხოვეს ზარალის გადახდა. თუ სიამი დასთანხმდა, დროებით უნდა დაუთმოს საფრანგეთს ადგილი ჯარების ჩასაყენებლად, ვიდრე მოლაპარაკება გათავდება კონტრიბუციის და განსაზღვრის შესახებ. თუ სიამის მთავრობა არ დასთანხმდა, საფრანგეთი ომს გამოუცხადებს და სიამის ნაპირებს დაეცემა; თუ სიამს არ შეუძლიან ეხლავე გადახადოს კონტრიბუცია, საფრანგეთი შეუკრავს დიდის ტბის იჯარის შემოსავალს.

როგორც ვაკვირებ ვსთქვით ამ წელიწადის თავში, ცალ-მხრივ მიმართულებას სწავლისას სახალხო სკოლებზე, ჩვენში თუ რუსეთში, მთავრობამ და მთავრობის მხარეც დაიწყო სწავლებას. ამით აიხსნება ის გარემოება, რაც ოზურგეთის სამოქალაქო სასწავლებელშიც შემოიღეს სწავლებათ. მიუხედავად ამისა, აქაური საზოგადოება არა ჰგონობდეს, რომ ამ სკოლაში სწავლა-დამთავრებულნი ბევრი ვერ პოუვებენ ცხოვრების სახსარს, თავიანთი განათლების წყალობით დარჩებიან უფრო მეტ-ხორცად, მთავრობის, ანუ აწუხებენ საზოგადოებას. სკოლის ასეთ ნაკლს განსაკუთრებული ყურადღება მიექცა წარსულს წელს. თითქმის შემთხვევით გამოვინახე თავი იმ სურვილს, რომ ოზურგეთის სამოქალაქო სკოლისთან დაარსდეს ისეთი განყოფილება, რომელსაც შეეძლება, უფრო მეტი სარგებლობა მოუტანოს ხალხს.

(შემდეგი იქნება) ი. ხოტევალი

სიტყვა ემილ ზოლანის მოპასუნის დასაფლავებაზე

(შემდეგი *)

დიად, მე მეორე მაგალითი არ ვიცი, — სიტყვა ზოლან, — რომ კაცს მოპასუნისთანა მალე და ადვილად მოეხვედროს სახელი. მოპასუნის ნაწერებში ყველაფერი მოსწონდათ; რაც სხვის ნაწერში მკითხველს არ მოეწონებოდა, მოპასუნის ნაწერში მხოლოდ დიმილს მოჰგვრიდა. მოპასუნმა გაიტაცა მკითხველთა სული და გული და მოუპოვა სახელი განათლებულ საზოგადოების შიგნით, რომელიც ისე ადვილად არ ურიგებს დაფინანსებულ გვინებს ნიჭიერ მწერალთ. სწორედ ამაში იხატება განსაკუთრებული იფიქსება მოპასუნის გენიოსობისა. მოპასუნის წამსვე შეიყვარეს იმიტომ, რომ ის წარმომადგენელი იყო საფრანგეთის ერის სულისა, ნიჭისა, და პატრიონებისა, ერთის სიტყვით რაც-ცა საუკეთესო თვისებას შეადგენს საფრანგეთის ერისას. მოპასუნის შეიყვარეს იმიტომ, რომ ყველა ჰხედავდა იმის კეთილის გულის სიმზიარულეს; ჰხედავდა დიადს ნიჭს საკვირველის სატირისას, რომელიც, რაღაც სასწაულით, მოკლებული იყო სიძულვილსა. ჰხედავდა იმის სიმზიარულეს, რომელიც თვალ-ცრემლიანი ციცი იცინოდა. მოპასუნის სახელი არ მოსცილდება იმ გუნდს საფრანგეთის დიად მწერლებს, რომელიც ჰყავს საფრანგეთის იმ დროდგან, როცა საფრანგეთის ერმა ენა აიდგა — ჩვენ დრომდე. მოპასუნის სახელი მიემატება რაბლესს, მონტენისს, მოლიერისს და ლაფანტენის სახელებს, რომლებიც დიად და მძლავრ გენიოსებად ითვლებიან ჩვენს ლიტერატურაში.

მე ძლიერ მიყვარდა მოპასუნის იმიტომ რომ მის სისხლში ჩუხუნებულა ნამდვილი სისხლი ლათინელთა და კიდევ იმიტომ, რომ იგი იყო დამცველი ჩვენის ლიტერატურის ენიისა. უარს არა ვყოფ ისეთს ნაწარმოებს გენიოსისას, რომელსაც ერთადერთი ის ნაკლი აქვს, რომ ძნელი გასაგებია მკითხველისთვის, მაგრამ ას-

*) იხ. „ივერია“, № 143.

ეთი ნაწარმოები მხოლოდ ერთ ხანად მოეწონება მკითხველს და მუდამ უფრო დიდს პატივსა სცემს ისეთს გენიოსს, რომლისაც თვითოეული სიტყვა, თვითოეული სურათი ნათლად და მკაფიოდ არის გამოთქმული და დასურათ-ნახატებული, სწორედ ისე, როგორც მშვენიერი კაცი მუდამ აწვდის ხელს არსების პურსა, რომელიც არასოდეს არ მოსწყინდება.

განვიღო დრომ და მოპასუნმა ცოტად გადუხვია თავის გზას. მას იზიდავს უცნობი ცა, უცნობი ქვეყნები. ბევრს მოგზაურობდა, თითქოს უნდოდა მთელი ქვეყნიერება ენახა და შეესწავლა. მოპასუნს ძლიერა სძულდა დღიური მუშაობა ლიტერატურაში. ლიტერატურაზე და სახელზედ ლაპარაკი ეჯავრებოდა და ყველას ეუბნებოდა, მე მხოლოდ ცხოვრების სახსარის მოპოებისთვის ვმუშაობ და არა სახელისთვისაო. ეს ძლიერ გვაკვირებდა ჩვენ, რადგანაც ჩვენს მთელს ცხოვრებას ლიტერატურაში სახელის მოხვეჭვას ვაღივლით. მაგრამ ამ ეჟაბ-კი გვრძნობ, რომ მოპასუნის მართალი იყო, სიცოცხლე თავის თავადაც კარგია, შრომა და სახელის მიუხედავად. ამას ვადა საჭიროა კაცმა თითონაც ყველაფერი გამოსცადოს სიცოხლეში, რა რომ სურს შეიგნოს-რამ ამ წუთის-სოფლისა. უკანასკნელ დროს მოპასუნმა უფრო კარგად შეიგნო და შესწავლა დედაკაცის გული და თვით იმის გულშიაც იხადებოდა სურვილი უფრო რთულისა და უფრო მძლიოს გრძობებით გამსჭვალულ თსულებათა შექმნისა.

კარგად ვიცი, რომ ბევრს ენანებოდა დაკრგვა უწინდელის მოპასუნისა და მეც ვამზინდები, რომ მოპასუნს დააკლავ სიმტკიცე და სიმშვიდე სულისა, ეს საუკეთესო მისი თვისება, მაგრამ ჯერ დრო არ არის ჩვენის აზრის გამოთქმისა მოპასუნის მთელ მოღვაწეობის შესახებ; ვიტყვი მხოლოდ, რომ მოპასუნს, თუმცა არ აჩნდა ამას, მუდამ და ძლიერ უყვარდა თავისი ხელოვნება — ლიტერატურა და სცდილობდა თავისი ნიჭის განვითარებას, ლიტერატურაში ახალ

ლოსა. ხალხის პრაქტიკულად აღზრდის მხრით ფრანგთა სისტემას ბადალი არსად მოეუბნება. რუსეთი დასავლეთ ევროპაში და ამერიკის შიგნით, როგორც მოეხსენება მკითხველს და სწავლავ-განათლების სისტემაც ხომ სულ იქილამ გადმოიღო და ეხლაც გადმოაქვს, რაც-კი მოეწონება და რუსეთის ნიადაგზე გამოსადეგია. ერთი რუსის ეხლანდელი საზოგადო მოღვაწე და მწერალი, რომელიც ახალ-გაზღვრაში სოფლის მასწავლებლად ყოფილა, სწავლა-განათლების გასავრცელებლად ამბობს: „რომ შეძლება მკონდეს, სასოფლო სკოლასთან გავმართავდი: 1) წიგნთ-საცავს, 2) სახელოსნო სასწავლებელს და ამასთან დურგლის, მკედლის, ჩილინდარის (ზინკალის) და მეწარმის სახელოსნოებს; 3) მეტეოროლოგიურს სადგურს; სადგურს ნიადაგის, პურის და სხვა მცენარეთა გამოსაკვლევ-სასწავლად და თესლეულობის დეპოზიტს; 4) პატარა ბოსტანს და ბაღს, ნიადაგისა და ჰაერის მიქედით; 5) საყანეს; 6) პატარა ტყის ნაკვეთს და იმასთან ხეხილის გასაშენებელს (Питомник); 7) საფუტკარს“.

დიადტები აქამდე სარგებლობდნენ საზოგადოების გულ-გრილობითა და ამან გამო წყუქუდის უღონობით, სმარობდნენ უფრო კარ სრატებსა და ქმინდებს და ამ რიგად სულ იკლებდნენ სოფელს ადგილებს ბანკის მმართველობაში ესლას საზოგადოებას თითქოს გამოეკლებათ, თითქოს შერცხვა თავის გულ-გრილობისა. ესლას ყველას ვინ-სეუდ აკრია: ბრძოლა განხიერი და მატარისის უნდა იყოსო. ყველას სურს, შეძლების დაგვარად, მხურვალე მონაწილეობა მიიღოს მთავარ ბრძოლაში და უწინდებურ გულ-გრილობით საზოგადო საქმეებში არ დაუთმოს გამარჯვება საზოგადოების განვითარების მოწინააღმდეგეთ და ამით სულ არ მისცეს ახალი გაუნათლებელისა და სულთ და გულთ მინდობილის სახსის დაჩაგრისათვის.

ამაზიციან თავს იყრის, შრომობს და სცდილობს ყოველ გარე დანე იღონოს, რათა ამომრჩეველნი მომზადდებოდნენ იყვნენ მთავარ ანჩეკანებისთვის მატარისისა და მონაწილეობის ზეპირად. ამაზიციან სცდილობს, რომ საზოგადოებამ თვითონ აიხიოს განდიდებული ვინ-სეუდ და უსრატოდ, უქმანდოდ, განხიის და ურდევად და უდავადანობად, რომელიც, სურბედურად ამ უკანასკნელ დროს ისე დასწებდა ჩვენს ბანკის ანჩეკანებს.

მთავარი ანჩეკანები მით უფრო საუკუნადდებოდა, რომ ამ გრუბ-სეუდ მოპირდაპირედ იქმნებინან აწინდელი თავმჯდომარე ქუთაისის ბანკის მმართველობისა, კალისტრატე ნიკოლოზის ძე ჩიკაძემ და თ. კირიალემ ბუკინის ძე ლორთქიფანიძემ.

მართა ცნობილი და მატარებელი სახელი თ. ლორთქიფანიძის ბუკინს აძლევს იმდენ ამაზიციანის გამარჯვებისას, რომელიც სურს ამ განდიდებულის წარდგენა. გულ-სხლით უნდა ესთქვათ, რომ ამაზიციანამ ძლიერ დაიყოლა თ. ლორთქიფანიძემ დასთანხმებულყოფა ქუთაისის ბანკის მმართველობის თავმჯდომარის განდიდებულსეუდ. გასაოცარის თავმჯდომარის გამო, რომელიც არის გამსწავლელი ეს უნდაგრო მუშაკი

წავლემელში 10 მანათია, რომლის გარდახდა არ ეადვილებათ სოფელ გლეხებს, ხშირად აზნაურებსაც, ბ), აუადყოფობა — სისუსტე ყმაწვილისა და ამის შედეგნი, გ) შინაური გარემოებანი, დ) მოსწავლისაგან რომელიმე მძიმე დანაშაულის ჩადენა, ე) სხვა სასწავლებელში გადასვლა და სხვა. ამ სასწავლებელში სწავლა-დამთავრებულთა უმეტესი ნაწილი სწავლას ვერ აგრძელებს: ზოგი საშვალეების უქონლობისა ან სხვა სასწავლებელში შესვლის სიმძნელისა გამო და ზოგიც სჯერდება იმ სწავლას, რომელიც მიუღია. სად აგრძელებს სწავლას ის ნაკლები ნაწილი სკოლა-დამთავრებულთა, ეს ზემოდ მოვიხსენეთ. ისინი-კი, რომელთაც სწავლა ვერ გაუგრძელებიათ და სწავლაზე სრულიად ხელ-აღებულნი რჩებიან, წინად როგორმე ჰმოულობდნენ შესაფერის ადგილს სხვა-და-სხვა სახელმწიფო დაწესებულებაში, კანტორებში და რკინის გზის სამსახურში. ამ ბოლოს დროს-კი ბევრი ასეთი ნასწავლი ახალ-გაზდა უადგილოდ რჩება და რამდენსამე წელიწადს უსაქმოდ უნდა იხეტიალოს, ან უნდა შინ დაბრუნდეს, სადაც

იმით მეოჯახობისათვის ხელი ვერ მიუყვით: სკოლამ ოჯახში შრომის ერთი რომ გადააჩვია, და მეორე აგრე ადვილად არც იკადრებენ, მშობლებს ვერდში ამოუღდნენ და სოფლიურის შრომის უღელში შეეებან. მოსწყინდება შინ ყოფნა და უსაქმობა „ნასწავლს“, — ისე ქალაქში მიდის ადგილის საშოვნელად. ამ გვარად ბევრს ხანს ცუდად ყოფნაში და ადგილის ძებნაში ატარებს ასეთი ნასწავლი; ოდესმე, შეიძლება, სხვა კეთილ აღამიანთა დახმარებით გამოსძებნოს სადმე ლუკმა-პურის მომცემი ადგილი და დამშვიდდეს; მაგრამ ეხლანდელს დროში ვანა იზვიათია და ძნელი წარმოსადგენი, რომ დიდის წვალებით ნაშოვნნი ადგილი მოულოდნელად გამოეცალოს კაცს ხელიდან და ისევ ცალიერი დარჩეს?

ერთი ბედნიერება ჩვენებურ ნასწავლთათვის ისაა, რომ ჯერ-ჯერობით თითქმის ყველას სულ მცირე უძრავი რამ ქონება მოეძებნება: გაჭირებულს მდგომარეობაში შეუძლია კაცს სული მოიბრუნოს და შოგანოსკათ არ დარჩეს ღვთის ანაბარად. ეს გარემოება-კი ღვთის წყა-

ბირველი ბირვა, 6 ივლისი.

Table with 3 columns: მან. კ., მან. კ., მან. კ. and rows of numbers and text.

1) სადმართო სჯული.

შემოკლებული მოთხრობანი ძველ და ახალ აღთქმიდან (იხილეთ „დედა-ენა“ მოთხრობანი სადმართო სიტორიითგან).

2) ქართული ენა.

კითხვა და წაკითხულის თავის სიტყვებით გარდმოცემა, ზებირად ცოდნა იმ ლექსებისა და პასუხის მიგება იმ სასაუბროებზედ, რომელნიც მოქცეულნი არიან „დედა-ენის“ მეასე გვერდამდის.

3) რუსული ენა.

ცოდნა იმ სიტყვებისა და ფრაზებისა რომელნიც მოქცეულნი არიან იაკ. გოგებაშვილის სახელმძღვანელოს (Русское слово) ლექსიურ განყოფილებაში.

4) არითმეტიკა.

ყოველ-მხრივ შესწავლა რიცხვებისა 1-დან 20-დის. ყმაწვილებს უნდა შეეძლოთ: შეერთება, გაყოფა, გამრავლება და გაყოფა. უნდა იცოდნენ აგრეთვე ხშირად სახმარებელი ზომები.

III განყოფილებაში შემომსვლელთათვის (9 და 10 წლისა).

1) სადმართო სჯული.

უმთავრესნი მოთხრობანი ძველისა და ახლის აღთქმისა. ლოცვები სწავლის წინ და სწავლის შემდეგ, ლოცვები სადილის წინ და სადილის შემდეგ, სულის წმინდის ლოცვა, საუფლო ლოცვა, პირველი და მეორე ლოცვა ღვთის მშობლისადმი, ლოცვა ეფისა და მამულისათვის, ლოცვები დილისა და საღამოსი (სახელმძღვანელო გ. იოსელიანისა ლოცვანი მსივე).

2) ქართული ენა.

გარკვევით კითხვა და წაკითხულის თავის სიტყვებით გარდმოცემა იმ მოთხრობებისა, რომელნიც მოთავსებული არიან „დედა-ენაში“ ეს წიგნი სრულიად შესწავლილი უნდა ჰქონდეს ყველა თავის საარჯიშობით.

3) რუსული ენა.

გარკვევით კითხვა და წაკითხულის თავის სიტყვებით გარდმოცემა იმ მოთხრობებისა, რომელნიც მოთავსებული არიან „Русское слово“-ს პირველ ნაწილში. ამავე წიგნის მეორე ნაწილიდან უნდა ჰქონდეს შესწავლილი არა ნაკლებ 10-ის მოთხრობისა, ისე რომ ყმაწვილს შეეძლოს ქართულად გადათარგმნა ყოველ სიტყვისა და ფრაზისა; ამას გარდა ყმაწვილს უნდა შეეძლოს ხსენებულ სიტყვების შინაარსის გადმოცემა რუსულად როგორც მისწავლებლის კითხვების შემწოდებით, ისე მისდა დაუხმარებლად.

4) არითმეტიკა.

ყოველ მხრივ შესწავლა რიცხვებისა 1-დან 100-დის და ხშირად სახმარებელის ზომების ცოდნა. ტაბულა ხმარებულისა (სახელმძღვანელო „კრებულები არითმეტიკულ ამოცანებისა“ რ. ჯაჯანაშვილისაგან შედგენილი).

IV განყოფილებაში შემომსვლელთათვის (10 და 11 წლისა).

1) სადმართო სჯული.

მოთხრობანი ახლისა და ძველის აღთქმითგან, ლოცვები რუსულად და ქართულად. რუსულად: დაწყებითა ლოცვა, ლოცვები სწავლის წინ და სწავლის შემდეგ, ლოცვები სადილის წინ და სადილის შემდეგ, სულის წმინდის ლოცვა, პირველი და მეორე

ლოცვა ღვთის მშობლისადმი, ლოცვა მეფისა და მამულისათვის. ქართულად: დილის ლოცვა, საღამოს ლოცვა, ათი მცნება, სინგოლო სარწმუნოებისა (სახელმძღვანელო „სადმართო ისტორია“, გ. იოსელიანისა).

2) ქართული ენა.

გარკვევით კითხვა და გარდმოცემა წაკითხულის სიტყვების თავის სიტყვით. დასახლება სიტყვის ნაწილებისა (სახელმძღვანელო „ბუნების კარი“).

3) რუსული ენა.

გარკვევით კითხვა და წაკითხულის ახსნა ქართულად და რუსულად: ერთის სიტყვის ან ფრაზის მაგივრად მეორე მზგავსის სიტყვის და ფრაზის ხმარება. წერა კარნახით (სახელმძღვანელო იხმარება. „Родное слово“, год второй, საიდგანაც უნდა შესწავლილი ჰქონდეს ყველა პატარა მოთხრობანი ჭრამდენიმე ლექსი ზებირად წიგნის მეასე გვერდამდის). შესწავლილ სიტყვების შინაარსის გადმოცემა რუსულად.

4) არითმეტიკა.

საზებრო და წერით ანგარიში რიცხვებზედ 1—10,000 (ათი ათასამდის); ოთხი უმთავრესი მოქმედება (შეერთება, გამოკლება, გამრავლება ერთ ნიშნოვან რიცხვზედ, გაყოფა ერთ ნიშნოვან რიცხვზედ, ცოდნა გამრავლების ტაბულისა და ხშირად სახმარებელ ზომებისა. რუსულად: ახსნა საზებრო ამოცანებისა 1—10,000 (ეთიდან ათი ათასამდის) (სახელმძღვანელო „Сборникъ Арифметическихъ задачъ“ Евтушевскаго, часть 1).

შენიშვნა: პირველ პროგიმნაზიულ კლასითგან დაწყებული ყველა პროგიმნაზიულ კლასებში მიღებულია საერო განათლების სამინისტროს პროგრამები. ქართულ ენითგან უნდა იცოდნენ პირველ კლასებში შემოსვლელთათვის: 1) გარკვევით კითხვა, წაკითხულის გარდმოცემა თავის სიტყვებით; 2) გრამატიკითგან: მართვით წინადადების ნაწილები და ეტიმოლოგიითგან სიტყვის ნაწილების გამოცნობა.

ბილის ექიმი ა. ი. მრბელი

სოლოლაკზედ, საკუთ. სახლებში №14—16 ავადმყოფებს მიიღებს: დღით 8-დან 12 საათამდე. საღამოთი 4-დან 6 საათამდე. კვირა-შაბამ დღეებში დილის 8 საათიდან ნაშუადღევ 2 საათამდე. (150—75)

დაიბეჭდა და ისყიდება შინაური საქარელი

მისი გონიერი მოვლა-მოძინება. ავ. რასტვამაშვილისაგან. გამოცემა წერა-კითხვის გამავ. საზოგადოებას. ფასი მართი შაური (5—5)

მამოსადაგი სწავლებელი პირველი კერძო სემინარია

ექიმი ს. ნავასარ დიანისა (გუგიაში, ვარანკოვის ძველის პირდაპირ).

ავადმყოფთ იღებენ და სინჯავენ ექიმნი ყოველ-დღე, კვირა დღეებს გარდა. დილაობით იღებენ:

- ბ. ს. ნავასარდიანა, 11—12 საათამდის იმათ, ვისაც სჭირს სნეულეზანი: გარეგანი (ხირურგიული), კბილებისა, ვენერიული და ათაშანგი (სიღილისი).
ე. მ. ჩაქაძანი, 9—10 1/2 საათამდის, სნეულეზანი: თვალის და ნერვებისა—ტანში ტვილიებისა.
დ. გ. რუდეგოვსკაი, 10—11 1/2 საათამდის, სნეულეზანი: შინაგანი, ბავშვებისა და ღვინოთა სქესისა.
ი. ფ. პრატკასკვიჩი, 11 1/2—12 1/2 საათამდის, სნეულეზანი: ყურის, ყელის და ცხვირისა.
ს. შ. კანაბეკაძანი, 1—1 1/2 საათამდის, სნეულეზანი: შინაგანი და ბავშვებისა.

საღამოობით მიიღებენ:

- ი. გ. ჩუპურავსკაი, 5—6 საათამდის, სნეულეზანი: თვალის და გულმკერდისა; ხიმურად და მიკროსკოპიულად გასინჯავს ნახველს (ხორხს) და შარდს.
ს. ა. ვადაშვილი, 6—7 საათამდის, სნეულეზანი: ათაშანგი (სიღილისი), ხორცის კანის და გარეგანი (ხირურგიული).
ბ. ს. ნავასარდიანა, 7—7 1/2 საათამდის.
ე. ი. ფრანკოვსკაი, 7 1/2—8 საათამდის, სნეულეზანი: ყურის, ყელის, და ცხვირისა, ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკეობით.
რჩევა-დარიგების და რეცეფტის დაწერის ფასი ათა შაურია; ფასი ექიმთა კრების რჩევისათვის (კონსილიუმისათვის) და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

ბილისის სათავად აზნაურ სოლოისა.

1) მდგომარე წლის ენკენისთვისათვის ტფილისის სათავად-აზნაურთა სასწავლებელში არის სულ ორმოცდა ერთი (41) ვაკანსია: პირველს განყოფილებაში—31 (7 და 8 წლის ყმაწვილებისათვის), მეორე განყოფილებაში—2 (8 და 9 წლ. ყმაწვილ.), მესამე განყოფილებაში—4 (9 და 10 წლ. ყმაწვილ.) და მეოთხეში—4 (10 და 11 წლ. ყმაწვილ.). პროგიმნაზიულ კლასებში არც ერთში არ არის თავისუფალი ადგილი.

2) 41 ვაკანსიისაგან 37 არის დანიშნული გარედან მოსიარულეებისათვის და ოთხი (4) პანსიონში—ტფილისის გუბერნიის ლარიათ თავად-აზნაურთა შვილებისათვის. ამ ოთხს ვაკანსიაში სამი (3) არის საზოგადოების სრულს ხარჯზე და ერთი (1) ნახევარს ხარჯზე.

3) ვინც საზოგადოების სრულს ხარჯზე იქნება მიღებული, იმას არავითარი ხარჯი არ მოეთხოვება სწავლა-აღზრდისათვის; ხოლო მათ, რომელნიც მიღებულნი იქნებიან საზოგადოების ნახევარ ხარჯზე, უნდა შემოიტანონ წელიწადში ათი თუმანი—ნახევარი შემოსვლისათანავე და ნახევარი იანვარში.

გარედან მოსიარულეს გარდასდება წელიწადში სწავლის ფასი თორმეტი მანათი—ექვსი ენკენისთვის და ექვსი იანვარში.

4) ვისაც მსურს მიღებულ იქნას საზოგადოების სრულს ხარჯზე, იმან უნდა წარმოადგინოს თხოვნასთან ერთად შემდეგი დოკუმენტები: ა) წლოვანობის (ნათლობის) მოწმობა, ბ) სილობის მოწმობა მამრის თავად-აზნაურობის წინამძღოლისგან, გ) მოწმობა ტფილისის სათავად-აზნაურთა ბაშკიდან, რომ იგი ირცლება ხსენებულის ბანკის დამფუძნებელთა შორის, დ) ყვავილის აცრის მოწმობა.

5) ვისაც ნახევარს ხარჯზედ მსურს შემოსვლა ან გარედ მოსიარულედ, მისთვის საჭიროა იგივე დოკუმენტები, თვინიერ ბანკის მოწმობისა. გარედან მოსიარულეთათვის აუცილებელია საჭიროა წლოვანობის მოწმობა და ყვავილის აცრისა.

6) უკეთეს მოთხოვნათა რიცხვი აღემატა ვაკანსიების რიცხვს, იმ შემთხვევაში მსურველნი მიშვებულ იქნებიან წილის ყრით. წილისყრაში მონაწილეობას მიიღებენ მხოლოდ ისინი, რომელნიც წარმოადგენენ ყველა საჭირო დოკუმენტებს და ამასთანავე ეკაზენსაც დაიჭერენ წლოვანობის შესაფერ კლასისათვის.

7) ვინაიდან პანსიონში შემომსვლელთათვის მცირე ვაკანსიების რიცხვი და მსურველი-კი ბევრია, სკოლის გამგე კომიტეტი იძულებული იქნება დაითხოვოს ის პანსიონერები, რომლებზედაც წინა წლის ფულია დარჩენილი, იმისთვის-რომ ადგილი დაუცულოს ახლად შემომსვლელებს. ამიტომ სკოლის მთავრობა სთხოვს მშობლებს, რომელთაც სრულად არა აქვს შემოტანილი სწავლა-აღზრდის ფასი, რომ უთუოდ შემოიტანონ პირველის ენკენისთვისათვის, რაც არის მათზე დარჩენილი, თორემ მათი შვილები დათხოვნილ იქნებიან პანსიონიდან.

8) შესაძლებელია მარიამობის თვეში, მოწაფეების ხელმეორე გამოცდის შემდეგ, კიდევ გაიხსნას რამდენიმე ვაკანსია იმათთვის, ვინც სრულს საკუთარს ხარჯზე ისურვებს პანსიონში შემოსვლას ან ნახევარს ხარჯზე. ვინც საკუთარს ხარჯზე შემოვა პანსიონში, იმან უნდა შემოიტანოს წელიწადში, ოცი თუმანი—ათი შემოსვლისათანავე და ათი იანვარში.

9) თხოვნა უნდა შემოვიდეს მარიამობისთვის 26 რიცხვამდის. ქალაქს გარეშე მცხოვრებთ თხოვნა უნდა გამოგზავნონ შემდეგის ადრესით: Въ Тифлисъ. Инспектору Тифлисской Дворянской школы, на Лаботорной ул. въ д. Гургенбекова.

10) მარიამობისთვის 26, 27 და 28 რიცხვებს მოხდება მისაღები ეკაზენები და ხელმეორე გამოცდა ზოგიერთ მოწაფეებისა. პირველს ენკენისთვის დაიწყება სწავლა. დათხოვნილნი იქნებიან გვრეთვე ის პანსიონერებიც, რომელნიც სკოლაში მოსვლისათანავე არ წარმოადგენენ მამავლის 18 3/4 სასწავლო წლის ფულის ნახევარს (4—21).

„ივარიის“ ფოსტა

მ. ს. ი. შ—მს. თქვენი ლექსი „მტე-რთაგან უბედური“ არ დაიბეჭდება.
მ. ს. ი. კ—ლს. ის საგანი, რომლის შესახებაც თქვენ იწერებთ, საკმაოდ გამო-რევეულია. თუ ვინცინაა, კიდევ გაიმართა საუბარი მაგ საგნის გამო, მაშინ კიდევ შე-იძლება დავებეჭდოთ თქვენი წერილი.
ს. დ—მს. ქართულის წერის შესახებ საკმაოდ იყო ლაპარაკი ჩვენს მწერლობაში. თქვენი ამბობთ, არა ყოფილა. ზოგიერთი თქვენი მისაზრებანი მაინც ყურადღების ღირსია და ამიტომ თქვენს წერილს ამ თოვის გასულს დავბეჭდვით.

განცხადებანი

ტფილისის მართ მადედაქელთა კლასის სასაფლაოს, მოცაქელთა სწორ წმ. სინოს კვლევის ამქნებულ სამ-სანქსელამ, შემოაქალა-რს ამ მდგომი-არე წელს სასაფლაოს ქვათ-კარის გა-ლაქისა, განაზრახს ააგოს სასაფლაოს კვლევისა, ტფილისის საეკლესიო გამ-კლასის სასურათ-მოდკრო განყოფილე-ვის ეკმის თანხმად. ამ კვლევის ამქნება უნდა დასრულდეს 14 ათის მანათზედ ქვით.

ვისაიდან სამხრუნელოს არ მოკეო-ვება ტანის სასაფლაო ფული, მიჭმართავს კვლევის, ვინც-კი თანაუგანძობს ამ სასა-ფლაოს განკარგებას საქმეს, არ დააშუ-რდოს თავისის წვალდას შეწირვა და მი-მასვე სამხრუნელოს საღამო კვლ-მისი გუბას.

მხრუნელობა სთხოვს ყველს, შე-ნიშნულება გაუგზავნოს სამხრუნე-ლოს წერს ხსინადაის დეისტაიტი-ტენა სტატკა სოკეტის ალექსია ან-ტონან მეს სემენაქის, ამ ადრესით: კვიის ნოვოლოზ ქუჩა, სახლა № 44, ან იმასვე სას-რამაზედ მოთავს-მართუ-ლას განცხადების სამხედრო ოქტოას გამ-ტეობაში, ორის-მედაქოვას ქუჩაზედ. (6—1)

პროგრამა

ბილისის სათავად აზნაურ სოლოისა.

პირველს განყოფილებაში მიიღე-ბენ უეგზამენოდ (7 და 8 წლისა).
II განყოფილებაში შემომსვლელ-ელთათვის (8 და 9 წლისა).